

Megjelen minden második
vasárnap.

lapfolyónos és felélés szerkesztő:
RÁTH GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sopron, Ógabonátér 18. sz.

ÉKÖRE

FÜZZETLEN KRITIKAI BETÉTKAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

helyben házhoz szállítva vagy vidékre
postán küldve:

égeté évre 6 K - 1
fél évre 3 K - 1
negyed évre 1 K 50 -

Egyes szám ára 10 fillér.

Bírdeléseket felvezés és jutó-
nyosan közöl a kiadóhivatal.

**Védekezés
az élelmi uzsora ellen.**

nem Sopronban.

Ne tadjanak meg
ok kasszaszavok

Az élelmiszereknek hallatlan ár-
emelkedése ellen ugyiszólva talpraállít
már a fél ország. Mindenütt keresik,
kutatják a módokat, eszközöket, amely-
lyek a közönség kiskasszáivól el lehet-
lennek. Meseberelle magát még
Sopron is. Vagy másfél évvel ezelőtől
anketett ez is, azóta azonban annyira
megelőcsödött piacunk, hogy ebben az
irányban valamit cselekedni, egyenesen
istenkísértés volna. Így lát alusszuk
tovább esendes, edes álmunkat.

Az ország többi részeiben azonban
élen tevékenység folyik a drágaság ellen.
Piacuk ugyan jóval előőbb a soproniál,
fogyasztási területük sem akkora mint
a soproni, a mindent megemésztő Bécs
közelsége sem hat piacukra oly ár-
emelkedés mint nálunk, de azért mégis
védekeznek.

Igaz, hogy nagyrészt csak kísérlet-
szertelg, de talánuk között megszívlelni
való intézkedések is.

Igy legutóbb több város a kétségbe-

ejtő piaci árak ellen való védekezés cél-
jából nagy bizományi üzletet nyitott.

Itt megismerteltük az új védekezési
módot. Tessék foglalkozni vele azoknak,
akiket illet.

A tervezet a következő:

A tervezet szerint a város közön-
sége kötné meg a szerződést valamelyik
ajánlkozó vállalkozóval, aki a tanács
által megjelölt helyen élelmi- és fogyasztá-
sai cikkek elárúsítására szolgáló üzletet
nyitna a szerződés megkötésétől számí-
tól 15 nap alatt. A tanácsnak jogában áll
az üzlet fölött a legszigorubb ellen-
őrzést gyakorolni, ha pedig a vállalkozó
a szerződést megszegi, akkor a város
a bizományi üzletet elzárhatja a for-
galom elől.

A bizományos az összes cikkeket
a termelőktől szerzi be és az eladott
cikkek után 100 kg.-on aluli mennyi-
ségnél 12 százalék, 100 kg.-on felüli
mennyiségnél 7 százalék jutalekra tart hat
igényt.

A bizományos koteles árúinak árát
egy hétre előre megállapítani, az árakat
a városi tanács megbízottjának bemutat-
ni, akinek, ha túlmagasnak találja
azokat, jogában áll leszállítani. Ha ő
ennek ellenére mégis drágábban adja el

az árúkat, akkor a tanács pénzbünteté-
téssel sújtja, ismétlés esetén pedig bezá-
rási jogával élhet. Természetes, hogy a
tulajdonos ugy az üzletet, mint az árúit
köteles tisztán tartani.

Köteles a bizományos az első évben
legalább 100.000 korona értékű cikket
eladni a piacon. Az elárúsított cikkeket
egy piacon állandó elárúsító helyet,
ugyszintén a vizetektől víz díját is a
város fizeti. Díjmentesen kapja az elaru-
sítói jogot is. A város megengedi a bizom-
ányosnak, hogy a cégebe felvegye a
"városi hatóságai felügyelet" alatt álló
élelmi és fogyasztási cikkek bizományi
üzlete címét.

A kötelezettségek megtartásának
biztosítására a bizományos 3000 korona
övedeket tesz le a városi pénztárban.

Rába Zoltán.

**Automobil közlekedés Sopron és
Ruszt között.**

Téhat meglesz Sopron város köztér-
hatóságai bizottsága is 1000 korona hozzá-
járulást szavazott meg és mint értesültünk,
még csak néhány részvény jegyzése volna
hátra. Sajnálatra méltó, hogy ezt az életre-
való, Ráth Gyula tervezete szerint egész más

**Haller József sajtópöre
Zsombor Géza ellen.**

Schwartz Sándor dr. folytatja beszédét.

Még egy kitértelessé tett szert a fő-
magánvádó, melyet akkor szerzett magának,
midőn a „Soproni Szemle”-ben megjelentek
a Haller elleni leleplezések. Erre néve meg-
említhetem, hogy ennek a diszpolgárságunk
előre meghatározott fix ára volt. A disz-
polgárságról okmányt állították ki, mely még
ma is létezik és melyben Haller kijelenti,
hogy abban az esetben, ha Kapuvár disz-
polgára választja, 200 koronát fog köz-
előnkra adni. Ezek voltak ennek a disz-
polgárságnak előjeltek, melyekre nézve
Schill Karoly és Scheffer Akusius kapuvári
lakosok kihallgatását kérem.

Arra nézve tehát, hogy mily merék-
telen Haller cinikussága és mennyire nem
volt változatos az eszközökben, midőn beteges
cinikusságának kielégítőesőri volt szó, azt
hiszem a felemleltetekkel eléggé bizonyít-
tottam, amelyek egyttal bizonyosságok Zsom-

bor azon állítása mellett is, hogy Haller
gambon.

A Sipőcz-Haller esetre vonatkozólag
kérem László Arnold és Szenté Pál ügyvéd,
kismartovi lakos kihallgatását, kik ennek az
ügynek minden részletét ismerik, valamint
kérem Vaghy Mihály nyugdíjazott kir. ügyész
kihallgatását, ki állításainkat meg fogja ér-
őstenni annak dacára, hogy az ügyvédi kamara
körönfont bizonylatával kijelenti, hogy ez
az eset nála meg nem fordult.

Nyilvános szereplésére vonatkozólag
állítom, hogy az egész megye közelebbi lidere-
nyomás alól szabadult fel és a polgári sajtó
váloságoktól felmentett, midőn Haller लेकरült
magas polcáról. Erre vonatkozólag bator-
kedom újból a „Soproni Napló”-ra hivatkozni,
mely 1908. évi január 17-én, a főmagán-
vádó bucsuzása után írja, hogy fellelegett
az egész megye, midőn felszabadult a lidere-
nyomás alól, melyet Haller reánéve képviselt.

Hallernek a közleltre gyakorlat befolyá-
sát illetőleg megállapítom, hogy a megyei
árvaszek ehénke a főmagánvádó sógora, az
alsópán pedig az árvaszeki élnök ipja. Bár
mindkettő kifogástalan uriember és hivatal-

nok, megválasztásuk mégis oly körülmények
közt történt, hogy az egész varmegye
véleménye szerint megválasztásukat csakis a
főmagánvádó közbejárásának köszönhetik.

Erre nézve következő bizonyítékokra
támaszkodom. És pedig: Sugár Sándor
csornai lakosra, ki Molnár István második,
de ugy hivatalos valamint szolgálati bürgö-
nyára révén tulajdonképp első sorban hivatott
jelöltnek a választás előtt megígérte, hogy
reá fog szavazni és megválasztását befolyá-
sát támogatni fogja, azonban főmagán-
vádó presszionálisa folytán állásfoglalását
meg kellett változtatni és szavazatát Hajnasa
adta le. Továbbá Rábel László soproni,
Wolf Lajos kismartoni és Kritsch Ferenc
kishöllányi lakosokra, valamint Negro Sándor-
dorra, Kovács Gézára és Békeli József-re,
kik valamennyien Bizonybírájak, hogy az
ellenjelölttel a legjobbi viszonyban voltak,
szavazatukat neki meg is ígérték, de fő-
magánvádó azzal a fenyegetéssel, hogy
érvényteleníti fogja élnökü befolyását a
kerület, eredeti szándékuktól eltérte őket
és kénytelenységből Haller rokonára szavazta,
őket pártúttákette tette.

(Folyt. köv.)

Gummisarok, cipőkrem, cipósámfa, cipőkötő, szállagtartó, gyöngycsokor
és mindenemű diszjú bőrök nagy választéka.
Világhírű „O'SULLIVAN” gummisarok
és „IDA” cipőkrem egyedüli raktára

FLEISCHER JÓZSEF UTÓDA
börkereskedésében
SOPRON, SZÉCHENYI-TÉR 20.

STESSEL SIMON épületfa és szőlőkarók raktára (Deák-tér 4. sz.)

méretekben és szervezettel kontemplatív eszmét, az agygyógyászati és a szakértelmű nélkül közegszülveit által az elmaradhatatlan fűsköbe vezetik és így ennek ura való fel-tanmazása elé közel elvárhatatlan akadályt állítanak.

Mert hogy ez a vállalat a tervezett koncepcusban kiszámított rövid időn belül meg fog bukni, bizonyítja a következő számítás.

A vállalat, mint értesültünk 50.000 korona alapítókéval indul meg, amelyet az üzemhez szükséges 2 autómobil vételára teljesen feléleszt. Üzemtőléről gondoskoda minos, számban arra, hogy azt a nap-bevetel fogja pótolni.

A vállalat üzemkölségei tehát a terbe vett naponta három, illetve négy forduló mellett Okta, Szerz és Oszlopont, az ezen utátrány mellett 28 kilométer távolságra a következő:

A pétek 15%-os amortizálásának	egy napi lúnyajdája	1990 K
Javítások: 168 km, á 8 fill.		1344
Benzinfogazásnak csak három fordát	számítja: 28x2x3=168 km	
a 0,4 kg. benzint: 67,2 kg.		1075
a 16 fill. fill.		
Gummiabroncs elhasználás 168	km. után és csak á 10 fillert	
számítja		1680
Kocsiszervelő és kezelő		400
Kocsiszámbér		42
Ányag és apróság		160
Igazgatás és nyomtatvány		50
	Összesen	7400

74 korona üzemkölséggel tehát napi 168 km. utat végez, egy km. 44, egy á 44x28=12 K 32 fillérére kerül.

E mellett az összes fűtelek oly keretbe van megszabva, hogy annak határtáza különös körültekintést és szakértelmet tetelez fel.

A vállalat — mint értesültünk — Rusztól és vissza, azzal 56 km. utra 1 K 40 fill. vitelidővel állapított meg. Szükséges tehát, hogy naponta 3000 személy-kilométer legyen a vállalat teljesítménye, ami egynesen lehetetlen.

A reményelhető maximális és vértenezen számított forgalom a következő: Rusztól naponta 5, Okkáról 3, Szerzről 2, Oszlopontól 2, Szentmargitbanjáról 10, Köhidről 10 és Sopron környékéről 10 utas Ez á Rusztól 58x5=290, Okkáról 58x3=150, Szerzről 40x3=120, Oszlopontól 36x2=72, Szentmargitbanjáról 28x10=280, Köhidről 10x10=100 s Sopron környékéről 10x10=50. Összesen 1062, mindköt 1200 személy-kilométer, ami kilométerenként 0,17 fillér szállítási díjat eredményez, miért is a Ruszt-soproni önköltségi díjtétel 173 K-t oda és 173 K vissza tenne ki.

A vállalat tehát az ezidő szerint tervezett viteldíj mellett naponta körülbelül 20 K-t rá fog fizetni, ami a forgó tőke teljes hiánya folytán a vállalatnak maximálisan 4 havi életet helyez kiállításra.

Jóakarólag figyelmeztetjük az érdekelteket, fontolgat meg, hogy mit eszínálnak. Ma még nem késő, még lehetne rajta segíteni. Megfelelő szervezést és izmendezést mellett a vállalatot tényleg jövedelmezővé és nagy jövővel kecsegtetővé lehetne tenni. A jelenlegi koncepcus mellett azonban nem életképes és elmaradhatatlan ideig behalható időre diszkrédatiá majd a különben egészséges és életképes eszmét.

A Rábászabályozás.

I.

Amióta a Nagy-Rábának szabályozása befejeztetett s az ártérlelt osztályozása fogantatótt, leginkább a Répce vidéke volt a mostohaferencnek, mely nének a magas osztályozás következtében látó túlmagas hozzájárulást, hanem a Répce gyakori áradása következtében éppen azok a területek,

amelyek az ártérben fekszenek, amelyek tehát a nagy terület veszték, évenként nyolc vagy ötven hektár, mint annakelőtte, a Rábának és Répceinek együttesen nagy vízei által. Az a körülmény pedig, hogy a Répce vége éppoly árokot okoz azokon a területeken, amelyek a Nagy-Rábának szabályozási költséget súlyos teherként viselnek, az osztályozásnál egyáltalán nem véletelt figyelembe. Ezek a körülmények okozták, hogy amiód a Rábászabályozás által érdekel községek joggal panaszkodnak az aránytalan megterhelhettség miatt, a Répce-vidékek kétszeres oka van a panaszra. Tetezi ezt az igazságtalanságot még az, hogy az 1904. évbén elrendelt további szabályozási munkálatok között a Répce szabályozása maradt legutoljára, holott igazságt és méltányosság szerint ott kellene kezdeni a munkát, ahol a legnagyobb bajok vannak. De ugy-látszik a nép szava nem hat el odáig, a meddig az ezzerholdas száva. Szomorú dolog az is, hogy az általán politikai viszonyok miatt a Rábászabályozás tarsulat sohasem jut azelőzök az özszegekhez, amelyekkel a kormány közvetítésével a beruházásra kapnia kellene s így nemcsak a szabályozási munkálatok elhalasztása folytán a vízkárok által szerveztelt az erdekel vidék népe, hanem a kiállításba helyezett kersettől is el esik az arra szorult nép.

Mindent azonban tetezik most azon pan-mák lemeletai, melyekről Barezta Géza rántotta le nagy hirtelen a leplet a Rábászabályozó-társulat utolsó közgyűlésén.

Igy aztán az igazságtalan osztályozás, pártos munkafelosztás és késedelmes munkálatok által zsarolt és szpólyozott nép fillérére, panaszos bekezelés által usztának el Lászlószék, kies vízben.

Ugy látjuk, hogy a Rábászabályozás ügyét állandó és szorít figyelmen tárgyává kell tenniük és így már legközelebb bővebben foglalkozunk a Rábászabályozás lény-gével és bajjaival.

SZEMLE.

Sopron, 1900 június 29.

Kézmevűek! Iparosok!

Kereskedők!

A középsőtér helyzete napról-napra rosszabbodik és egyre sürűbben hangzanak fel a vég nélküli panaszok. A kézműves, az iparos, a kereskedő vállaira folyton súlyos terhek nehezdednek, de jöletéről nem gondoskodik senki. Ha egyszer a bal-szerenese következtében nyomorúságba jut, ha betegségbe esik, biztos, hogy saját erejéből többé ki nem vergődik bajából. Senki sem nyújtja feléje segítő kezét. Arrandez, hogy a munkásnak a munkanélküliség és betegség napjában támasz legyen, tettek eredményét járó kísérleteket, de semmi-féle intézmény nem segít az iparos és a kereskedő osztályt. A munkásság támaszára hatalmas intézmények léteznek, ezrelv fölírónélek, egyesületekben, olyanokban, melyek mitők felett rendelkeznek. El-hagyottan áll azonban a kézműves, az iparos, a kereskedő és nem egy esetben csupán néhány heti betegség koldusbotra juttatja családjával együtt.

Ezenk a szomorú és szegényteljes hely-zetnek véget kell vetni épp ezért szükséges, hogy egymást — amennyire csak lehet — segítsék és gyámolítsuk! Ezt követeli az önfentartás ösztön, ez becsületbeli kötelességünk nőnk és gyermekeinkkel szemben. Ugyancsak ezért határoztuk el, hogy az önszege első helyre gyantán oly intézmény teremünk, mely a betegség és a nélkülözé-ség óráiban hatalmas támaszunk leend. Ez az **családi betegséggyógy-pénztár felállításra.**

Főlölesége ilyen intézmény szükségé-ségét részletesen megokoltuk. Ha a munká-sok betegséggyógy- és balesetbiztosító-pénztárát felérészben mi tartjuk fenn, köte-

lességünk, hogy valahára saját létünkör is gondoskodjunk. A betegségét a következő-kép tettezik:

Heti 30 filléres hozzájárulásnál a heti segély 7 korona, 40 filléresnél 9 korona, 50 filléresnél 12 korona.

Ezenkívül minden tag ingyenes orvosi kezelésben, halálesetre 50 korona temet-kezési segélyben részesül, nemkülönbén a gyógyszerket ingyen kapja. Családtagok (feléseg és gyermek) számára a hozzájárulás fejenként heti 5 fillér, kik szintén ingyenes orvosi kezelésben és ingyenes gyógyszerke-zésben részesülnek. A beírásdíj tagként 1 korona, családtagjai után pedig 20 fillér.

A segélyzés mérve a következő: két évi tagásáon belül 20 héttig a teljes segély-összeg; két éven felül, de 4 évet meg nem haladó tagásá után 20 héttig az egész, 10 héttig a fél segélyösszeg; 4 éven felül, de 6 évet meg nem haladó tagásá után 20 héten át az egész, 13 héten a fél segély-összeg; hat éven tül tagásá után 26 héttig az egész és 26 hett fél segély.

Ily esékely heti hozzájárulás által tehát a családnak alkalmat nyújtunk, hogy a beteg-ség s nélkülözés napjairól előre is gondoskodni legyen. De, hogy ezen nem cézlt elérhessük, szükséges, hogy az ösz-szes érdekelteket ösztíne lelkesedéssel kar-olva haladjunk. Ezért biztatjuk a tagok-tulakat. Tíhozzátok, hogy segítségégnkre legyetek mindannyian ezen fontos ügy megvalósításában. Nagyon jól tudjuk, hogy esékely jövedelmeket minden oldalról igénybe veszik, de mulhatatlan szükség, hogy egy a saját, mind jűtéket a kezében segédkezést nyújtsatok, hogy az élet viharai ellen védőgátt emeljünk. De felkérjük az azokat is, akik támasza nem szorultnak, hogy filléreiket ezen humánus cél szolgál-tatába állítsák.

Jelenkezéseket a beépésre elfogad egyesületünk elnöksége és az összes választmányi tagok.

A Soproni Polgári Egyesülés választmánya.

Az O. M. K. E. soproni csoportja. Mondják, hogy letézik. Sőt a rossz nyelvek egyes kemoiyan állítják, hogy még élönke is van. De azt, hogy hol és merre van ez az O. M. K. E. soproni csoportja, hogy volna hivatos helyisége és működne is, ezt már nem tudja és nem állítja senki és semmi. Sem a jó, sem a rossz nyelvek. Hej! be jó soruk lehet a mi kereskedőnőnknek szép hazánkban általában, a soproni kamari ke-relet területén pedig különösen, hogy az érdekeltek képviselői és istápolni hivatott legáltalmasabb egyesületükör egyebet sem tudnak, mint hogy letézik és hogy van enke. Nem irgyltek kereskedőnk sorsát ti zöke- holdások, akiknek mindig van panaszuk, meg a — kolduskol ellen is?

— Egy praktikus terv. De nem ma-nalomban Cseizer új tarva ford megvalósításra, melyet Győr város tanácsa Doktor Izidor városi állatorvos kezdeményezésére most előzetesben tart. Ez a terv állathullák elétésére szolgáló krematorium létesítéséről vonatkozik, melynek elnyge egy a közegesz-ségügyi, valamint a dígtérlek kiküszöbölése által gazdasági szempontból is nyilvánvaló. Már magában az a körülmény, hogy a fődbe ástott állathullák a talajvizet a krematorium létesítése után nem fogják megfertőztetni, kívánatosá teszi, hogy az egyebeket csupán 1400 korona befektetés igényöl hullagtelek kemenent mielőbb felállítsák. Győr város tanácsától nyert értesülésként szerint az állathullagató leemencere nézve Doktor Izidor állatorvos megválasztást nyert, hogy részlete költségvetést terjeszzen a tanács elé, melynek elbírálása után a tanács az állatkrematoriumt elköszíteti.

*** Az ezzerholdasok állami protekcio alatti.** Az ezzerholdas nagyrak napról-napra valamikor és vakmerőbb támadások intez-

nek a polgárság és különösen a kereskedelmi világ ellen. Egyértelmű tiltakoznak minden egy külkereskedelmi szerződés ellen, amely egy félrelen is apaszatható az ő őriási nyer-ségvágyakát és mindenkor, valamilyen válamenny megkönyvőbbérsen van kilitása a külszörzött népek. Ezért ellenlének a Szerhálati múlt kereskedelmi szerződés megkötését és a mult vasárnap tartott országgyűlésükön ezért hozták oly erőlyes határozati javaslatot a mostani állapot válamenny megváltoztatása ellen. — És ime, ugyancsak tartotta évi közgyűlést az Országos Ipar-egyesület is, amely az ipari érdekek képviselője van hivatra és ezen a gyűlésen előké szót emelve az agrár-érdekek túllétsége ellen. Szörényi József államtitkár így válaszolt:

„Természetesen fogjuk találni, hogy a kérdés részletre állásommal fogva nem teretnek ki. Egyet azonban arról a helyről is hangsúlyoznom kell. Magyarországi külkereskedelmi politikájunk vezetésére mindaddig, amíg ennyire kifejezetten agrár állam vagyunk, a mezőgazdaság érdekűknek. Magyarország mezőgazdasága ezért természetleg a méltányos megoldás álláspontján áll és erős a bizalmam, hogy akkor, amikor a sor arra fog kerülni, hogy a többi Balkán-állammal is kereskedelmi szerződéses viszonyra lépjünk, amely viszony megteremtése fontos érdeke a magyar iparnak, a magyar közéleti kereskedelmeknek, meg fogjuk találni azt a kompromisszumot a mezőgazdasági és ipari érdekek között, amelyeknek létesítése alkalmat nyújt nekünk arra, hogy reánk néve kedvező szerződéseket fogjunk köthetni.

Tudok ugyanakkor, amikor az ezredhadosok mindent elkövetnek, hogy az országot megakasszák fejlődésében, ugyanakkor a gazdasági önállósággért hevülő kereskedelmi állámitkár az ezredhados érdekeinek védelmére hirdeti. Valjon gondolk-e már odant arra, hogy az a szamat, mely őket az ezredhadosok halálában tartja, nem csálka-e? A kereskedők és iparosok lesznek ennek mezeundói — természetükből vala feltámadásuk napján.

A leveleim alakja ellen komoly mozgalmat indítottak a spanyol postások és szármak feigyeteknek, ha a jelenleg szokások föl, örületes és kacskargány leveleimkelkel fél nem hágy a p. t. levelről közönség. Azt állítják, hogy semmi köik ahhoz, valjon a t. e. címzett tekintes, nagrszós, méltóságs, nagy vagy kisrendénye-e, melyre fajazta és hany darab rendjel tulajdonsa stb. sít, sőt ebből öszintek bevallni, hogy mindere nem is kívánásai. Azt mondják, hogyha mindezt mindonáron megakarja írni a leveleir, írja meg bent a leveleiben, lehet, hogy azt, akinek szót, módfelett megfogadja, de őket nem őket csak zavarja és bosszantja. Ami őket érdeklí és tudniuk szükséges: elsősorban a város, ahova a levél szól. Csak ezután az utca és házszám. A címzett feiresésére csak akkor kerül a sor, ha már megtalálták a házat, amelyben a levél kézbesítendő. Ebben a sorrendben kell a leveleimet is megírni. És pedig így:

Budapest, VII.,
Erzsébet-kört 17.

Takács Zoltán.

Meg az „úrnak” sem kell oda, mert azt még a levelelről is tudja, hogy a Takács Zoltán sem nem néni, sem nem kályhasz. A többihez meg semmi köze és — mint maga is bekömeri — nem is kívánásai. R. M. azonban a leveleimkelkel épp fordított sorrendben és sok-sok hasonlaton iráskirával csemozgatnak így meg, tesszik zűzzeressé és bosszantják vele derék levelelrőndöket. És mindezt a józan ész és a célszerűség rovására, mert hiszen oly véghetetlenül nehéz az észtertség

és célszerűség követelményeinek megfelelni ott, ahol a húsag, alázatoskodás és korlátosság az ellenkezőtt parancsolja — Spanyol postások! Jóllel el a t. országot!

* **Estherházy herceg beadványa a kir. törvényekhez** Haller József volt jószágkormányzója ellen. Nem kis ámulatunkra tapasztaljuk, hogy az országos szenzátórá fejöltött Haller József viselt dolgai mily alárendelt jelentőségűvé lőzval a helyi magyar sajtó szemében. Mint ha sejtelné sem volna mit jelentett Haller neve Sopron vármegye gazdasági, kulturális és nyilvános életében, mit jelentett a megye százezeire nézve, mit a történelmében, mint ha mint azt a mit a feyolyim iratok titkainak ki-pattanásakor első ámulatában és lekizádetetlen felháborodásában negirt, nem is ő írta volna, vagy ma már megdánia, hogy a közérdeket lábbal tipró nagy úr ellen csak egyetlen egyszer lehet merre emelni a szavát. Hiszen már dögföfelben lév országán. Avagattól tart, hogy nincs még dögföfelben? — Nem mindennapi dolog, hogy százezer holdas uradalnak tulajdonost, feyolyim uton elbocsátott jószágkormányzója, nyugdija miatt sz perre és hogy ez a milliókét milliómosa, 162 oldalas beadványban igazolja a törvények előtt eljárásnak igazat. Még kevésbé mindennapi dolog, hogy ez az ország szolgája csal, hamisított, sikasztott, az ő neve alatt szipolyozta a népet, zsarolta az uradalnak ügyfeleit, átokként nevezett minderre mit vele érintkezésre jött és atókát vált egész megyékre, a fél országra nézve azon hatalommal fogva, melyet mint a rengtetett kiterjedési uradalnak tartalmazó kormányzója kis királyként gyakorolt. Való-oly egyvághonda kisedés eszjáró korcsmai véredekésről, utcai balestről véredekés és heteken át hasabokt irak. De egy, a vármegye jóformán minden lakosára kiható potentát alaváló, korruptios ténykedéséről és uzelméről hallgattak, de a kiváltásogs helyettesítéssel kifőzve kezelték jutott adókat szokott gentlemen gondolkodásukkal és nagy jellembe ment egyenszeggel körüvévedoda esuszattják különben lenézett kollégájuknak, had használja fel az, hát ha mégis nagyot üt véle a gyűlölt hatalmas úron és a mellett meg a saját kárnemét is ógati. — Véghetetlen szűkre szabott helyünk mellett nem tehetjük, hogy a hercegnek ezt a nevezte beadványát szóról szóra közöljük. Emienns közérdeket látunk azonban abban, hogy azt a magyar ajku közönség is megismerje, ezt pedig annál is inkább, mert úgy látszik vannak olyanok a kik azt hiszik, hogy Haller még nem mondta ki az utolsó szót. Ha tehát ebben az irányban a többi lapok kötelesegiüket nem teljesítik, és ha mindjárt áldozatok árán is, de legalább ki-vonatolva közölni fogjuk a beadványt.

— **Az elhervadt tulipán.** A nemzeti közdelem idején az ország vezénye a harc adalmas jótéviszényé a tulipánt avatták. A tulipán röviden azt jelentette, hogy: „Ie Ausztriával!” A nemzeti küzdelem harcosi három eszöföldöt elött letették a közdelem feyvereit, elfoglalták a kormány padját és megalkották a harc emelődre a Tulipán-pártólás, vagyis az osztrák ipar kizsírítása volt. Az eredmény három év óta az, hogy az osztrák behozatali izesztóny emelkedik. Tehát az egyesület nem bír megfelelni céljának. Ezen tény konstatacióival közölni le nemeg az elnökek: Battayán Lajos, ami aztán az egyesület felbomlását vonta maga után. — Imámr volt, nincs. Így a nagy hü-hóval megindult mozgalom szegyetlenes bukással fejezte be pályafutását. Ez pedig azért van, mert a „jelkesedés” nagylyuk volt a komoly törekvésnél. Tűrközoragzatban megfordítva esínáltak, tehát volt is eredménye a bójoktnak.

* **A mezőgazdasági exportpolitika.** Most, hogy a marháarak — nem a husárakat — a rossz takarmánytermés némileg csökkentette, fellendült az Oroszország féle

íránlyó állatkitvel is. Olaszországba 1908 augusztus 1-től 1909 május 1-ig a következő mennyiséget vittek ki Magyarországhól:

vágó ökor	8204 darab,
igás ökor	1090
vágó bika	4724
vágó tehén	5823
sző	29082
iszó	21086
borjú	1040
összesen:	67999 darab.

A helyzet tehát ez: a fogyasztónak nem volt haszna a csökkenő marháarakból, mert a mérszörösök azért nem szállították le a husárakat. Ellenben az ősi állat-emelekedés új alkatom lesz a husztrak emelése, a fogyasztó újabb megzsarolása.

Ami válamennyünknek érdekel és amiről még a fővárosi lapok is hallgattak.

I.
(S) Mig a magas politikában a válság, bank, kiegyezés, miniszterjárás, Simkóné tragédia és más eféle országmozgató dolgok a szédlétség köik le feyelműnket, ime addig nesztelen esendben és teljesen észrevétlenül rátette valaki kezét — nem, kezét — zsebeinkre és mielőtt eszelmünk, elviszi addó címen pénzünket, ruhánkat, párnánkat a fejnők alól, az utolsó takarékgyűjtő mindent, oda teltetlen meloch hátszába, a militarizmus ezredhadosokát és milliómosokat tőmő — állani kasszába.

Siri esendben, szinte lopva jelentek meg az új adótörvények, melyekkel szemben a vezérjedelmek és pénzürelvűk nagrszóság még akkora érdeklődést sem tanusított, mint a sávós falragasz hirdetések iránt, hogy Schmidt kircusz „Jón!”

Egyik kövyverskedőnk kirakatban néhány napon át ott pompázott úrvan „az új adóról” című tájékoztató, nem kellett az azonban még akkora figyelmet sem, mint a már hónapok óta ott látható volt tarkaszínú Sherlock Holmes bünygi regényeknek füzetei. Hadd minék is. Arra való az fiskálisok meg beamertek, hogy az új törvényeket tanulják meg.

Mielőtt az új adótörvényekből törvény lett, agittáit ellenük aprajsnagya, mert halottak valakiók, hogy rossz, vagy ovisattak valahol, hogy sérelmes. A lényegét azonban nem ösmerte senki, nem törődött vele senki. Tartottak értekezéseket, gyűléseket, amelyekre senki nem ment el, irtak a végül hasaboktat, melyeket senki sem olvasott el. Lőgöz azután elhallgattak az agitátorok, elhallgattak az ujságok is és midőn a törvény életbe lépett az a törvény, mely válamennyi felett első-sorban érdekel mindonkit kivétel nélkül, még annyit sem irtak róla, hogy mi nappal lépett hatályba az új törvény ez és ez rendelkezése.

Pedig ezek az új törvényeszkások nemcsak afölrel rendelkeztek, hogy „fizess”, ehhez ugyan már annyira hozzszoktatták benűnköt, mint a koplatához a négy egány a lovát, de vannak abban rendelkezések, melyek elmulasztásért szigoruan megbüntetnek, sőt még be is esukhatnak.

Es ezen törvényvé vált rendelkezések — melyeknek nem tudasa tudvalvölөг nem meut fele a törvényes kövkezmények aidi — teljesen ösmertelenség a nép előtt, sőt még az intelligenssebb is tájékoztatlanságban részben a legfűresább feltevessekkel bizskaban részben túlró rémülettel szűzokidnak, de tisztán és határozottan még legszátább helyzetüket sem ismerik.

Nem lehet elnök egész terjedelmében ösmertetni az új adótörvényt. De nem mulasztathatjuk el felhívni olvasóink figyelmét mindazon intézkedésekre, melyekben a tájékoztatlanság káros, sőt vézgetes kövkezményekkel járhat az érdekelte nézve.

